



TAPIO 

**Luonnonarvo-
kauppa – mitä se
tarkoittaa ja
kenelle?**

Matti Maajärvi

www.tapio.fi



Tapio on valtio-omisteinen konserni, joka tuottaa lisäarvoa metsänomistajille, yrityksille, sidosryhmille ja muulle yhteiskunnalle

- Tapio perustettiin vuonna 1907 Suomen metsänhoitoyhdistys Tapiona.
- Tarjoamme tutkimukseen perustuvaa tietoa ja asiantuntijapalveluita sekä tehokkaita ratkaisuja metsien kestävään hyödyntämiseen.
- Ydinosaamistamme on metsien hoito, metsäluonto, puhtaat vedet ja ennallistaminen, maankäytön ja metsävarojen hallinta sekä paikkatiedon hyödyntäminen.

TAPIO

Metsäntuntija

TAPIO 

Tapio – metsän, luonnon
ja paikkatiedon
asiantuntija

Tapio.fi

Kasvuliiketoiminta

Tapion tuottamalla metsäpuiden
siemenillä uudistetaan puolet
maamme uudistuskohdeista

Asiantuntijaliiketoiminta

Metsän, luonnon ja paikkatiedon
asiantuntijapalvelut valtiolle
(Tapio Oy) sekä yksityiselle
sektorille (Tapio Palvelut Oy)

Metsälehti- liiketoiminta

Suomen johtava, itsenäinen ja
riippumaton metsänomistajille
suunnattu ajankohtaislehti ja
verkkopalvelu



Luonnonarvomarkkinan taustatekijöitä Suomessa 2026

- **Kansalliset ja kansainväliset luontotavoitteet**
 - Julkisin varoin tehtävät luontotoimet eivät ole riittäviä suhteessa tavoitteisiin. Markkinaehtoisia, täydentäviä rahoitusmalleja tarvitaan.
- **Maanomistajien uudet ansaintakeinot**
 - Maanomistajat ovat kiinnostuneita lisäämään luonnon monimuotoisuutta, mikäli löytyy taloudellinen kannustin.
- **Yritysten ja kuntien vastuullistavoitteet**
 - Haittojen välttäminen ja positiivisen luontovaikutuksen tuottaminen on entistä useamman toimijan tavoitelistalla.
- **Luonnonarvojen yksikkö ja laskentatyökalut olemassa**
 - BOOST-hankkeessa (2021 – 2025) kehitetyt arviointi- ja laskentamenetelmät luonnonarvojen määrittämiseen
- **Lainsäädäntö tukee**
 - Vapaaehtoinen ekologinen kompensatio luonnonsuojelulaissa, muu luonnonarvokauppa tulossa lakiin

Luonnonarvokaupan perusidea

- Luonnonarvokauppa perustuu ajatukselle siitä, että luonnon monimuotoisuudella on taloudellinen arvo
 - Luonnonarvomarkkinat luovat taloudellisen kannustimen luonnonsuojelulle ja ennallistamiselle
 - Luonnon monimuotoisuutta parantavista teoista syntyy vaihdettavaa arvoa
 - Ostaja rahoittaa luonnon tilaa parantavat toimet ja saa vastineeksi tuotetut luonnonarvot
- Vapaaehtoinen toimi
 - Luonnonarvokaupan pohjana voi olla ekologinen kompensatio tai luontoteko ilman kompensatiota
 - Lievennyshierarkian yläportailla – ei vähennä toiminnan haittojen välttämisen ja lieventämisen tarpeita
- **Ydinkysymys: Kuinka muodostuu toimiva markkina, joka hyödyttää kaikkia markkinaosapuolia ja toimii tehokkaana luonnonsuojelun välineenä?**



Harjujen paahderinteiden hoidolla voidaan parantaa uhanalaisen paahdelajiston elinolosuhteita

Syksyn 2025 selvitykset luonnonarvomarkkinasta Suomessa

- YM: Luonnonarvomarkkinoiden toiminnan organisointi (11/2025)
- Sitra: Luonnonarvomarkkinoiden vauhdittaminen (11/2025)*
- MMM: Luonnonarvokaupan kehittämismahdollisuudet (10–11/2025)
- Kaikkien kolmen selvityksen tulokset markkinasta eri skenaarioissa ovat keskenään linjassa
 - 1) ilman kannusteita markkina jää pieneksi
 - 2) kannustettu vapaaehtoisuus (esim. ostajan veroedut, julkinen kysyntä) kasvattaa markkinaa
 - 3) velvoittavuuden laajentaminen (ekologinen kompensatio) luo merkittävää ja ennustettavaa markkinaa
 - 4) kaikissa skenaarioissa luonnonarvomarkkina on edelleen julkista luonnonsuojelun rahoitusta täydentävä mekanismi

*Arviot markkinan koosta eri skenaarioissa vuonna 2035 vaihtelevat välillä 1 M€ – 200 M€ / v



Luonnontilaisen kaltaisen metsän
luonnonarvoja voidaan ylläpitää ja lisätä
suojeluratkaisuilla.

Maanomistajan näkökulma

- Luonnonarvojen tuottajana maanomistaja
- Mahdollisuus uudenlaiseen ansaintaan ja maanomistuksen luontotavoitteiden toteuttamiseen taloudellisesti kannattavalla tavalla
- Maanomistajan kannalta keskeisiä kysymyksiä mm.
 - Omistusoikeus ja päätösvalta luonnonarvokaupan kohteena olevaan alueeseen, sopimusten ajallinen kesto?
 - Tulonmuodostuksen ajoittuminen ja ennakoitavuus?
 - Tuottamisen ja myymisen helppous?
 - Vastuukysymykset, esim. jos luonnontuho muuttaa alueen olosuhteet?
 - Hinnan muodostuminen?



Niityt ja perinnebiotoopit vaativat toistuvia hoitotoimia, jotta niiden luonnonarvoja voidaan säilyttää ja lisätä

Luonnonarvojen ostajan näkökulma



Vesitaloudeltaan luonnontilainen, lähdevaikutteinen rehevä suo on huippuluokan suojelukohde

- Luonnonarvojen ostajana yritys
- Luonnonarvokauppa on uudenlainen keino yrityksen vastuullisuustyöhön ja luontotavoitteiden edistämiseen
 - Ei edellytä suoraa linkkiä maankäyttöön omassa arvoketjussa
- Motivaatiotekijöinä mm. yrityksen omat vastuullisuustavoitteet, asiakkaiden ja rahoitusmarkkinoiden vaatimukset, yrityskuvan rakentaminen ja liiketoiminnan hyväksyttävyys
- Ostajalle keskeisiä kysymyksiä mm.
 - Viherpesuriskin välttäminen – luonnonarvojen todennettavuus, toimenpiteiden vaikuttavuus ja riippumaton varmennus?
 - Luonnonarvojen raportoitavuus?
 - Ostamisen helppous ja luonnonarvojen oikea-aikainen saatavuus?
 - Liiketoiminnallinen hyöty rahassa mitattuna?
 - Hinnan muodostuminen?

Luonnonarvokaupan palveluntarjoajat: suunnittelu, käytännön toteutus, välittäjät ja kauppapaikat

▪ Konsultti

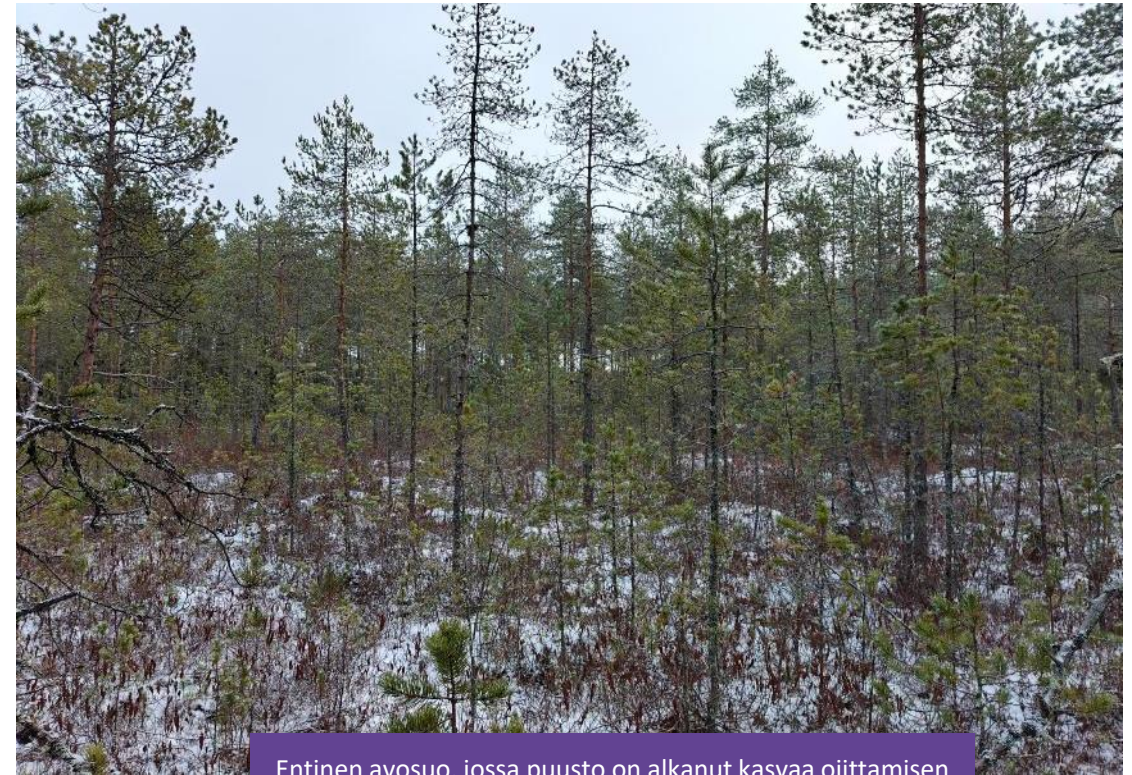
- Luonnonarvojen tuottamisen suunnittelu, luonnonarvohehtaarien laskenta, viranomaisyhteistyö, luonnonarvokaupan välittäjärooli, muut asiantuntijapalvelut
- Luonnonarvomarkkinat tarjoavat uusia ja kasvavia liiketoimintamahdollisuuksia

▪ Urakoitsija

- Aktiiviseen ennallistamiseen tai luonnonhoitoon liittyvien toimien käytännön toteuttaminen
- Luonnonarvomarkkinat tarjoavat uusia ja kasvavia liiketoimintamahdollisuuksia

▪ Markkinapaikat

- Kauppapaikan ylläpito- ja välityspalvelut
- Esim. MTK:n ylläpitämä luontoarvot.fi



Entinen avosuo, jossa puusto on alkanut kasvaa ojittamisen seurauksena, voidaan ennallistaa vesitalous palauttamalla.

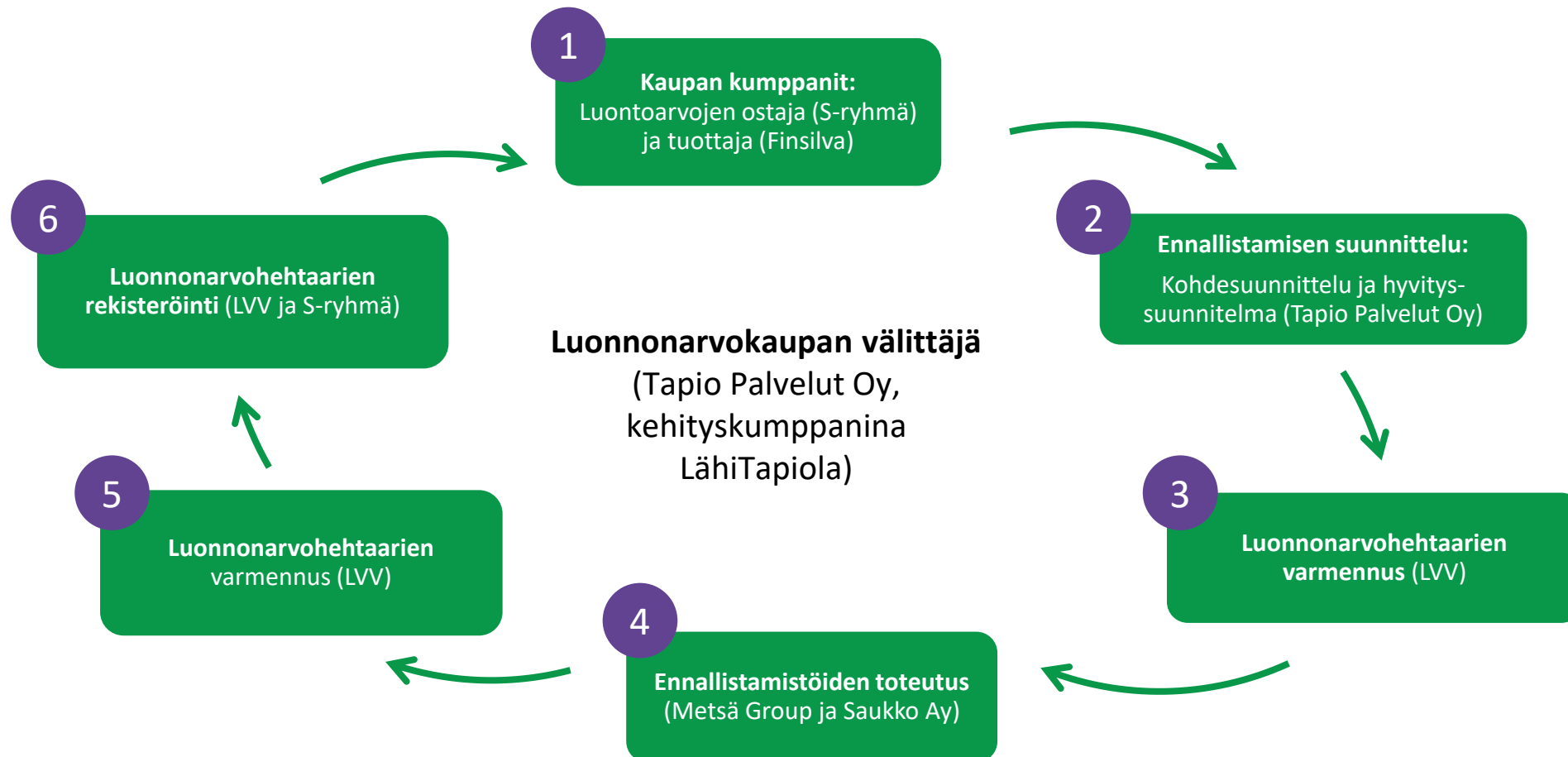
Tapio käynnisti luonnonarvokaupan pilottihankkeen

- Tapio Palvelut Oy, S-ryhmä, Finsilva Oyj ja LähiTapiola ovat käynnistäneet pilottihankkeen, jossa kehitetään uudenlaista markkinaehtoista luonnonarvokaupan mallia.
- Hankkeessa lisätään suoluonnon monimuotoisuutta ennallistamalla noin 12 hehtaarin entinen avosuo Pielavedellä Pohjois-Savossa.
- Kauppaa käydään ennallistamisen seurauksena syntyvillä lisäisillä luonnonarvohehtaareilla. Kyseessä ei ole ekologinen kompensatio.
- Tapio toimii hankkeessa luonnonarvokaupan välittäjänä ja vastaa ennallistamisen suunnittelusta sekä luonnonarvojen laskennasta



Kuva © Finsilva

Luonnonarvojen tuottamisen prosessi: roolit ja toimijat pilottihankkeessa



Tapion palvelutarjonta luonnonarvokauppaan

- Luonnonarvojen tuottamisen palvelut maanomistajille
 - Ekologisen lähtötilan määrittäminen
 - Luontotoimien suunnittelun, luonnonarvojen laskennan ja viranomaisyhteistyön palvelut
 - Paikkatietoratkaisut luonnonarvokaupan kannalta potentiaalisten kohteiden etsimiseen
- Luonnonarvokaupan palvelut ostajille
 - Ostajan tarpeen mukaisen kohteen määrittely ja luonnonarvokaupan fasilitointi myyjän ja ostajan välillä
 - Asiantuntijatuki luonnonarvokauppaan liittyvissä kysymyksissä ja luonnonarvokaupan sovittamisessa osaksi kannattavaa liiketoimintaa

<https://tapio.fi/palvelut/luontoratkaisut/luonnonarvokauppa/>



Tapio on edelläkävijä metsätalouden, luonnonhoidon, vesiensuojelun ja ennallistamisen yhteensovittamisessa

- Metsätalouden vesienhallinta- ja suojelu ja suometsien hoito
- Vesienpalautus, soiden ennallistaminen ja turvetuotantoalueiden jatkokäyttö
- Valuma-alueiden sekä maankäytön pohja- ja pintavesivaikutusten arviointi sekä valuma-alueen suunnittelun ja yhteistoiminnan kehittäminen
- Talousmetsien luonnonhoito
- Metsä- ja luonnonhoidon ja ennallistamisen laadun arviointi ja hallinta

Toteutuneita projektejamme:

- **250 kpl** vesienpalautukseen soveltuvien kohteiden kartoitusta
- **160 ha** soiden ennallistamissuunnitelmia
- **Yli 400 ha** turvetuotantoalueiden jatkokäyttösuunnitelmia
- Pian **3500 km²** alalla vesiensuojelurakenteiden paikantamista ja suunnittelua
- **Satoja arvioituja metsäkohteita** vuosittain
- **Kymmeniä koulutuksia** vuosittain eri asiakkaille

Ota kuunteluun: Tapion Metsäntuntijat-podcast



Tapion Metsäntuntijat-podcast pureutuu suomalaisten metsien käytön ajankohtaisiin keskusteluaiheisiin. Keskustelua luotsaavat Tapion asiantuntijat ja vieraina kuullaan monipuolisesti metsäalaa edustavia ammattilaisia, tutkijoita, vaikuttajia ja metsänomistajia.



 <https://tapio.fi/podcast/>

Kiitos

Tapio - Metsäntuntija

[Tapio.fi/luontoratkaisut](https://tapio.fi/luontoratkaisut)



Kehittämispäällikkö

Matti Maajärvi

matti.maajarvi@tapio.fi

P. +358 29 432 6080